



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 210/2009/Pan.

## A Független Rendészeti Panasztestület

270/2009. (IX. 16.) számú

### állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **budapesti lakos** panaszos<sup>1</sup> 2009. április 7-én előterjesztett **panaszát** a 2009. szeptember 16-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

#### á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

#### Indokolás

A panaszos 2009. április 7-én előterjesztett beadványát a 2009. április 5-én Budapesten történt rendőri intézkedés miatt nyújtotta be a Testülethez, és kérte az ügyének vizsgálatát.

#### I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2009. április 5-én 22 óra 25 perc körül Budapesten a VII. kerületben, a Dohány utcában az előírt haladási iránnyal szemben, több rendőrségi gépjármű érkezett a helyszínre, ahol rendőrök állták útját. A ... sisakszámú rendőr igazoltatta őt, majd a ... azonosító számot viselő rendőr RK lapon adatait rögzítette, és közben minősíthetetlen hangnemben beszélt vele. A rendőrök az intézkedés okáról tájékoztatást nem adtak.

<sup>1</sup> Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

A ... azonosító számot viselő rendőr ruházat- és csomagátvizsgálásra szólította fel a panaszost, illetve megkérdezte tőle, hogy közbiztonságra veszélyes eszköz van-e a birtokában. A panaszos tájékoztatta a rendőrt, hogy egy 56 milliméter pengehosszúságú bicska van nála. A rendőr azt elvette, indokolás nélkül eltette és csak az intézkedést követően, a panaszos külön kérésére adta vissza.

A panaszbeadvány szerint a rendőri intézkedésnél több rendőr is jelen volt – akik közül egyesek azonosító- és sisakszámát is feljegyezte a panaszos (6 azonosító szám, 3 sisakszám) –, és egyikük folyamatosan videofelvételt készített a történetekről, valamint két oldalról szintén felvételt készített a BRFK HIFO két mozgó vezetési pont gépkocsija.

A panaszos a rendőri intézkedést emberi és alkotmányos jogainak, így gyülekezési jogának, a szabad mozgáshoz, személyes szabadsághoz és személyes adatainak védelméhez való jogának durva megsértéseként értékelte, ezért kérte a Testület panaszának kivizsgálására.

## II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől, amely az alábbi információkat és dokumentumokat bocsátotta a Testület rendelkezésére.

1) A BRFK hivatalvezetőjének 2009. május 29-én kelt levele szerint, biztosítási terv alapján 2009. április 5-én az „Október 23-ai Bizottság Alapítvány az ember jogaiért” és az MSZP kongresszus biztosítására került sor. A biztosítási terv nem terjedt ki a Dohány utca lezárására, mivel arra a helyre a BRFK-hoz nem érkezett rendezvényre vonatkozó bejelentés, ezért annak tudomásul vétele nem is történhetett meg.

A hivatalvezető tájékoztatása szerint a szolgálatot teljesítő rendőrök észlelték, hogy kb. 40 fő zászlókkal hangoskodva vonul, ezért intézkedés történt a biztosításban részt vevő rendőrök helyszínre irányítására. A vonuló tömeg célja nem volt ismeretes, így e személyek igazoltatására, ruházat- és csomagátvizsgálására került sor, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29.§-a alapján.

A vizsgált rendőri intézkedést a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály beosztottjai hajtották végre, egy r. hadnagy szolgálatparancsnok vezetésével. Az átvizsgálást egy r. őrmester hajtotta végre. A rendőri intézkedés alkalmával jelen volt még további két főtörzsőrmester, egy r. törzsőrmester, három r. őrmester és egy r. hadnagy.

A BRFK Biztosítási Törzsének utasítása alapján ellenőrzés alá vonták a kb. 30-40 fős csoportot, amely egyértelműen szervezetten vonult a vizsgált helyszínen. A rendőrség szerint több olyan személy volt közöttük, akik rendszeresen vesznek részt rendezvényeken. Mivel a „csoport nagy létszámú volt és annak tagjai rendszeresen ki

kívánják vonni magukat a rendőri intézkedés eredményessége alól, valós kockázat állt fenn arra vonatkozóan, hogy az intézkedés eredményességét veszélyeztette volna, ha minden rendőr minden igazoltattal az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében előírt módon, az intézkedést megelőzően közli nevét, azonosító számát és az intézkedés tényét és célját.”

A BRFK hivatalvezetőjének tájékoztatása szerint, mivel a panaszos az összes intézkedő rendőr jelvéyszámát vagy sisakszámát rögzítette, valószínűsíthető, hogy nem akadályozta meg semmi őt abban, hogy az intézkedő rendőrökkel kapcsolatosan szükségesnek ítélt adatokhoz hozzá jusson és azokat feljegyezhesse.

A tájékoztatás szerint továbbá az intézkedő r. hadnagy a panaszbeadványban írt kijelentéseket nem használta és nem lépett fel fenyegetően a panaszossal szemben. A r. hadnagy szerint érezhető volt, hogy a panaszos „ellenséges érzelmekkel viseltet a rendőrök iránt, valamint látszott rajta, hogy bántja az a tény, hogy vele szemben egy nő folytat le intézkedést.”

A BRFK hivatalvezetőjének tájékoztatása szerint a panaszos birtokában lévő bicskát azért vették el, mert kockázatos lett volna a panaszos birtokában hagyni. Ezzel összefüggésben pedig a ruházatátvizsgálást végző rendőr úgy nyilatkozott, hogy a bicskát az intézkedés befejezését követően nem a panaszos felhívására, hanem önként adta vissza neki.

A hivatalvezető a panaszos gyülekezéshez való jogának megsértése tekintetében úgy nyilatkozott, hogy azt értelmezhetetlennek tartja, tekintettel arra, hogy a panaszolt időpontban nem zajlott rendezvény.

2) Az intézkedő r. hadnagy 2009. május 25-én kelt jelentése szerint a mobil csoport parancsnokaként tizenhárom fővel látott el szolgálatot 2009. április 5-étől és 2009. április 6-án éjjel 1 óráig.

22 óra 20 perc körüli időben a r. őrnagy osztályvezető tájékoztatta a r. hadnagyot, hogy Budapesten, a VII. kerület Dohány utcában kb. 30 fő szervezeten vonul, többek között „demonstrációkról ismert és többször előállított személyekkel az élükön.” A fenti indokok alapján, és mert a vizsgált helyszínen és időpontban rendezvény nem volt bejelentve, az intézkedő rendőrök az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással minden személytől igazolványt kértek, a központi körözési nyilvántartásban leellenőrizték őket, majd rajtuk átvizsgálást hajtottak végre.

A panaszos az intézkedés alá vont személyek között volt, aki folyamatosan fényképeket készített róla és kollégáiról. A r. hadnagy felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy amennyiben az általa készített képek felkerülnek az internetre, megteszi a szükséges jogi lépéseket vele szemben. A panaszos ezt sérelmezte, és a fényképezést tovább folytatta.

A r. hadnagy jelentésében továbbá megjegyezte, hogy a panaszos által készített felvételek felhasználhatók a rendőri intézkedések során alkalmazott taktikai eljárások megismerésére, ami magában hordozza annak veszélyét, hogy a későbbiekben az ellenőrzés alól kivonják magukat ezen személyek.

A panaszoson a ruházat- és csomagátvizsgálást egy r. őrmester hajtotta végre. Ennek során egy kb. 5-6 cm pengehosszúságú kés került elő, amelyet a panaszostól az r. őrmester elvett azzal, hogy azt vissza fogja részére adni. Az igazoltatás körülményeire és a résztvevők számára hivatkozással ítélte meg úgy rendőr, hogy a panaszos nem tarthatja magánál a kést.

A r. hadnagy továbbá úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés alá vont személyek folyamatosan „provokáló, rendőrséget gyalázó” kifejezéseket használtak, többek ittas állapotban voltak.

3) A Testület megtekintette a rendőrség által rendelkezésére bocsátott videofelvételeket.

a) A Szent Korona Rádió felvétele tartalmaz egy képsort a vizsgált eseményt megelőző, Kossuth téren megtartott gyűlésről. Itt a később vonuló és Dohány utcában tartózkodó csoport egyik tagja mondott felfokozott hangvételi beszédet – feltételezhetően a későbbi csoport tagjainak –, amely „tevésre” buzdította a jelenlevő személyeket, s többször provokatív kijelentésekkel illette a jelen levő rendőröket. A „szónokot” több ízben megpróbálták a színpadról letessékelni, aki azonban folytatta elégedetlenségét kifejező beszédét.

b) A többi – rendőrségi – felvételen az látható, hogy mintegy 20-30 fővel szemben kb. 20-25 rendőr intézkedett a vizsgált esemény idején. A felvételeken hang nem hallatszik, csupán egy esetben, azonban nem a panaszossal összefüggésben. A felvételeken ugyanakkor jól látható, hogy a jelen levő rendőrök a kb. fél órát felölelő intézkedéssorozat során számos igazoltatást, átvizsgálást, adatrögzítést hajtottak végre és az eseményről kézi kamerás felvételeket készített. A felvételeken a panaszos többször feltűnik, amint az intézkedésről felvételeket készít. A vele szemben foganatosított konkrét rendőri intézkedés azonban nem volt beazonosítható.

### III.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr az igazoltatás indokának és „rendőri intézkedés kezdeményezésének közlése” nélkül igazoltatta őt, adatait rögzítette, és mindeközben „minősíthetetlenül” beszélt vele. Ezt követően ruházatát és csomagját átvizsgálták, és bicskáját csak kérésére adta vissza az intézkedő rendőr.

1) A Testület a panaszos igazoltatásának jogalapjával és indokoltságával összefüggésben a rendelkezésre álló adatok alapján alábbi álláspontra jutott.

Az intézkedő r. hadnagy jelentésében rögzítette, hogy a panaszos igazoltatására az Rtv. 29 §-ának (1) bekezdése alapján került sor. Eszerint: „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

A rendőri jelentésből, valamint a hivatalvezető tájékoztatásából megállapítható továbbá, hogy a jelen levő személyek igazoltatására elsősorban azért került sor, mert ők demonstrációról ismert és többször előállított személyek voltak. Indokolta továbbá az intézkedést, hogy rendezvény ugyan nem volt bejelentve, azonban a járdán kb. 30 fő szervezeten vonult, ami a felvételeken is jól látható. (A hangot is rögzítő felvételen olyan kifejezések voltak hallhatóak egy jelenlevőtől a rendőrök felé, mint például a „köcsög” és „zsidópatkány”.)

A Testület ezzel összefüggésben arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőrök jogalappal igazoltatták a panaszost. A Testület ezen megállapítását a felvételeken elhangzott, az eseményt megelőző, provokatív és elégedetlenséget kifejező beszéd és a jelenlevő más személytől elhangzott kifejezések is alátámasztották. A Testület véleménye szerint ésszerűnek tekinthető, hogy a rendőrök tartottak az esetleges közrendet sértő későbbi magatartásoktól, esetleges jogellenes cselekményektől.

A panaszos által történő felvételnézés ténye rögzítésre került a jelentésben és ez jól látható a felvételeken is. Ezzel összefüggésben – ugyan az intézkedő rendőrnő nem erre hivatkozással intézkedett a panaszossal szemben, bár az értékelhető egyfajta mögöttes indokként – a Testület szükségesnek tartja megjegyezni a rendőrökről készített képfelvételekkel összefüggésben tett korábbi álláspontját – amelyet több állásfoglalásban, így 66/2008. (VIII. 18.) számúban is megfogalmazott. Ezen álláspont szerint a rendőrök, különösen, amikor közhatalmat gyakorolnak, ugyan egy egyenruhát viselő hivatásos állomány tagjai, tevékenységüket mégsem „arctalan tömegként” végzik. Egyéni, személyes felelősséggel tartozó tisztségviselőként, beazonosíthatóságukhoz ezért fokozott közérdek fűződik – ez pedig adott esetben akár a személyiségi jogaik terhére is érvényesülhet. Ezt alátámasztandó a Testület hivatkozik az 54/2000. (XII. 18.) AB határozatnak [ABH 2000, 516.] a témával kapcsolatos megállapításaira. A Testület ebből a megfontolásból arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrség tevékenységének dokumentálása önmagában nem szolgáltat alapot arra, hogy a dokumentálást végzővel szemben – megfélemlítő, elrettentő célból – a rendőrök intézkedést kezdeményezzenek, ha más okszerű indok egyébként nem áll fenn.

A Testület a fentiekre tekintettel alaposnak találta az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésére történő hivatkozással végrehajtott igazoltatást, így az igazoltatás jogalapjával összefüggésben alapjogsérelem a Testület megállapítása szerint nem történt.

2) A Testület ezt követően vizsgálta a panaszos igazoltatásának szabályszerűségét, figyelemmel arra, hogy a panaszos sérelmezte, hogy annak indokát az intézkedő rendőr nem közölte.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az Rtv.-ben foglalt előírásokat részletezi a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. §-ának (1) bekezdése, amely szerint a rendőr az intézkedést - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

Ezzel összefüggésben a panaszos úgy nyilatkozott, hogy őt nem tájékoztatták a vele szembeni intézkedés okáról. Ezzel szemben a rendőrségi reakció szerint veszélyeztette volna az intézkedés eredményességét az, ha minden rendőr minden igazoltattal az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében előírt módon, az intézkedést megelőzően közli nevét, azonosító számát és az intézkedés tényét és célját. És egyebekben rendőrség álláspontja szerint, mivel a panaszos rendelkezett az intézkedő rendőrök azonosító- illetve sisakszámával, ezért valószínűsíthető, hogy nem akadályozták meg őt abban, hogy azon adatokhoz hozzájusson.

A fent idézett Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése azonban azt is előírja, hogy a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti a törvényben előírt közlése az intézkedést megelőzően, akkor mindazt az intézkedés befejezésekor kell megtenni. Ezzel összefüggésben a rendőrség nem foglalt egyértelműen állást, csak úgy reagált, hogy valószínűsíthető, hogy nem akadályozták meg a panaszost abban, hogy a szükséges adatokat „feljegyezze”.

A panaszos állítását és a rendőrség érvelését összevetve a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a szabályszerű eljárás abban az esetben lett volna megállapítható, ha a rendőrök az intézkedés befejezését követően közlik a törvényben kötelezően előírt adatokat, különösképpen az intézkedés okát. Ez azonban nem történt meg, és ezt a rendőrség nem is cáfolta. A Testület álláspontja szerint a szabálytalan intézkedés csekély mértékben sértette a panaszos Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ában foglalt jogállamiság és jogbiztonság alapelveiből levezethető tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

3) A Testület vizsgálta az intézkedés módját, mivel a panaszos kifogásolta, hogy vele szemben az intézkedő r. hadnagy minősíthetetlen kifejezéseket használt.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés.

A panaszos állítását – miszerint a rendőr minősíthetetlen stílusban beszélt vele –, a rendőri jelentés egyértelműen cáfolta. A panaszossal szembeni konkrét intézkedésről felvétel nem készült. A Testület tekintettel arra, hogy az állítások közötti ellentmondást feloldani nem tudta, ezért álláspontja szerint nem állapítható meg a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme.

4) A panaszban előadottak szerint a rendőr a panaszos adatait RK lapra feljegyezte, de annak okát nem közölte.

Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése szerint az igazoltatás során csak akkor kell rögzíteni az igazoltatott személyazonosító adatait (és a kapcsolódó adatokat), ha ez további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.

A Szolgálati Szabályzat 38. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg – szükség szerint – a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban. A (2) bekezdés alapján az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.

A rendőri korrupció megelőzésével, a személyi állomány fegyelmi helyzetének javításával kapcsolatos feladatokról szóló 22/2007. (OT 15.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) 25. pontja szerint a közterületi szolgálatot ellátóknak igazoltatás és közlekedésrendészeti intézkedés során minden esetben az ügyeleti szolgálatokon keresztül ellenőrizniük kell, hogy az intézkedés alá vont szerepel-e a körözési nyilvántartásban. A 26. pont előírja, hogy az ügyeleten a közterületi szolgálatot ellátók által jelentett intézkedéseket, a körözési nyilvántartásban ellenőrzött személyes adatokhoz kapcsolva dokumentálni kell.

A panaszos szerint adatait rögzítették, de annak indokát vele nem közölték. A rendőri jelentés valamint a hivatalvezető tájékoztatása információt nem tartalmazott arra vonatkozóan, hogy a panaszossal szemben további intézkedés, eljárás indult-e, vagy, hogy milyen egyéb körülmény indokolta a panaszos adatainak rögzítését. A panaszos igazolvány a körözési nyilvántartásban leellenőrzésre került. A Testület részére megküldésre került a helyszínen kiállított RK lap, amelyen rögzítették a panaszos nevét, születési helyét és idejét, vezetői engedélyének számát, az intézkedés helyét és idejét.

Ezen körülmények alapján a Testület az adatok rögzítésével összefüggésben nem tudta megállapítani a panaszos személyes adatok védelméhez való jogának megsértését, valamint azt sem, hogy közölte-e az intézkedő rendőr az adatrögzítést okát vagy sem. A Testület ezen álláspontját a 213/2009. (VII. 8.) számú állásfoglalásában tett megállapításaira is figyelemmel, s azzal összhangban alakította ki.

A Testület ezen korábbi állásfoglalásának meghozatalát megelőzően tájékoztatást kért az ORFK-tól a lekérdezések és az adatrögzítések gyakorlatáról, amelynek alapján a Testület az alábbiakat állapította meg.

A Szolgálati Szabályzat minden igazoltatás esetén kötelezővé teszi az igazoltatott személy a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS) és a körözési információs rendszerben. Az ORFK utasítás előírja, hogy ilyen alkalmakkor a lekérdezéseket megfelelően dokumentálni kell.

Az intézkedő járőr az intézkedés alá vont személyes adatai ismeretében rádióon keresztül felveszi a kapcsolatot az illetékes kapitányság ügyeletével, ahol az ott szolgálatot teljesítő személy az ellenőrzésre váró adatokat egy formanyomtatványra feljegyzi.

Ezt követi a tényleges ellenőrzés, amely a körözési nyilvántartást valamint a SIS adatait tartalmazó Körözési Információs Rendszer (KIR), és az egyéb nyilvántartási rendszereket (személyi adat- és lakcímnyilvántartás, okmány-nyilvántartás, gépjármű nyilvántartás, előéletre vonatkozó nyilvántartás, stb.) tartalmazó Siemens-rendszerbe való belépéssel történik.

A fenti rendszerek egyedi hozzáférési kódokkal használhatók. A rendszer azt rögzíti, hogy egy adott lekérdezést milyen kódszámmal végeztek el. Mivel az igazoltatással összefüggő lekérdezést az ügyeletes végzi, a rendszer az ő hozzáférést dokumentálja – tehát nem derül ki, hogy az érintettre vonatkozó adatlekérdezést a közterületen ténylegesen ki kezdeményezte. A fenti rendszerek ezen túlmenően a lekérdezés okát sem rögzítik.

Az ORFK utasítás abból a célból rendszeresíti az adattárakból történő lekérdezések nyilvántartását, hogy a lekérdezést kezdeményező személy kiléte és a lekérdezés oka visszakereshető legyen. Az ügyeletes ugyanis ezen a formanyomtatványon rögzíti a lekérdezés időpontját (perc pontossággal), az adatkérő rendőr nevét, az adatkérés célját és jogalapját, ezen belül az igazoltatott személy nevét és születési adatait, illetve adott esetben a rendszámot, a kért adat tartalmát (személy, gépjármű, nyilvántartás, stb.), az adatszolgáltató nevét, rendfokozatát és az intézkedés befejezésének módját.

Az alkalmazott gyakorlat szerint a járőr szolgálata végeztével a kapitányságon megjelenik az ügyeletesnél, és az adatlekérdezések nyilvántartásában saját kézjeggyével ellenjegyzi a saját kérései alapján végzett ellenőrzéseket. A rendőrségi indoklás szerint az RK lapot azért kell minden esetben kitölteni, mert a nap végén az eljáró rendőr ennek alapján tudja az általa aznap foganatosított – adott esetben nagyszámú –



igazoltatást visszaidézni, és az általa kezdeményezett adatlekéréseket felelősen ellenjegyezni. Ezen túlmenően az RK lap tartalmazza részletesen az igazoltatás és adatlekérés okát, illetve célját, mivel az magukban az elektronikus rendszerek nem rögzíthető.

Az Avtv. 12. §-ának (1) bekezdése szerint az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az általa kezelt, illetőleg az általa megbízott feldolgozó által feldolgozott adatairól, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevről, címéről (székhelyéről) és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, továbbá arról, hogy kik és milyen célból kapják vagy kapták meg az adatokat.

A rendőrség álláspontja szerint ez a jogszabályi kötelezettség teszi szükségessé, hogy a lekérdezések kapcsán a lekérdező személye és a lekérdezés célja visszakereshető legyen, amit – mivel maguk az egyébként nem is rendőrségi kezelésben lévő elektronikus rendszerek nem alkalmasak ezen információk rögzítésére és visszakeresésére – csak a papíralapú nyilvántartás rendszeresítésével tud a rendőrség teljesíteni. Az ORFK utasítás és az annak alapján rendszeresített nyilvántartás tehát egy törvényben megfogalmazott kötelezettség gyakorlati megvalósításának eszköze.

A rendőrség álláspontja szerint ugyanakkor az adatrögzítést szükségessé tevő – Rtv. 29. § (3) bekezdése szerinti – „egyéb körülmény” az, hogy a járőröknek a szolgálat végeztével alá kell írniuk az adattárakból történő lekérdezések nyilvántartásában az általuk kezdeményezett lekérdezések dokumentációját, illetve, hogy csak az RK lap tartalmazza az igazoltatás miatt szükséges adatlekérdezés konkrét célját.

A Testület a rendőrség álláspontját az adatlekérések gyakorlatának megismerése után az alábbiak szerint értékelte. Az igazoltatottak adatainak kötelező ellenőrzését a Szolgálati Szabályzat írja elő. Ez a forrása annak a helyzetnek, hogy minden igazoltatás szükségszerűen – az érintett adatainak helyszíni ellenőrzésén túlmutató – adatkezeléssel is jár, és emiatt kell az elektronikus lekérdezéseket dokumentálni, ami viszont szükségessé teszi az RK lap kitöltését is, és olyan általános gyakorlathoz vezet, amely teljesen kiüresíti, feleslegessé teszi az Rtv. 29. § (3) bekezdésében foglaltakat.

A Testület álláspontja szerint annak érdekében, hogy az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezés ne üresedjen ki, hanem megfelelő tartalommal érvényesülhessen, a Szolgálati Szabályzat olyan módosítására van szükség, amely az igazoltatott személy további ellenőrzését csak indokolt esetben, és nem kötelező jelleggel, nem automatikusan írja elő.

Indokoltnak látja továbbá a Testület megfontolni a rendőrség által használt – de más szerv kezelésében lévő – adatbázisok olyan átalakítását, amelynek eredményeként maga a rendszer rögzítené az adatot lekérdező személyre és a lekérdezés céljára vonatkozó információkat. Ezáltal az adatlekérdezésre vonatkozó valamennyi körülmény visszakereshetővé válna magából az elektronikus rendszerből,

szükségtelenné téve a többszörös adatrögzítést, és a külön rendszeresített, papíralapú rendőrségi nyilvántartást.

Ezen túlmenően a Testület azt is megjegyzi, hogy bár az adattárakból való lekérdezések nyilvántartásának alkalmazását valóban indokolja az Avtv. 12. §-a, a jogbiztonság szempontjából megnyugtatóbb helyzet lenne, ha kifejezett törvényi rendelkezés szabályozná a rendőrség ilyen jellegű és célú adatkezelését. Az sem egyértelmű, hogy az adattárakból való lekérdezések nyilvántartásában szereplő valamennyi adatra valóban szükség van-e az Avtv. 12. §-ában foglaltak érvényesítéséhez, vagy kisebb adattartalom mellett is teljesíthetők lennének a jogszabályi kötelezettségek. E kérdés megítélése túlmutat a Testület hatáskörén, ezért e tárgyban a Testület egyeztetést kezdeményezett az adatvédelmi biztossal.

A jogszabályi rendelkezésekben tapasztalt ellentmondásokkal, és az ennek nyomán kialakult gyakorlattal összefüggő aggályait a Testület jelezni fogja továbbá az Igazságügyi és Rendészeti Miniszternek, mivel a személyes adatok megfelelő védelmének biztosítása állami feladat, a jelenlegi helyzet – bár az a fentiek szerint nem elsősorban a rendőrségnek felrőható – összehatását tekintve a szükségesnél nagyobb számú adatrögzítést eredményez, így sérti az állampolgárok személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

5) A panaszos végül csomag- és ruházatátvizsgálásával kapcsolatosan kifogásolta azt, hogy tőle az intézkedő rendőr elvette bicskáját, s azt csak az ő kérésére adta neki vissza.

Az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi. A Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (2) bekezdés a) pontja alapján ruházat-, csomag-, járműátvizsgálásra kerülhet sor – többek között – különösen igazoltatás során.

Az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése szerint, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A fenti jogszabályhelyek alapján megállapítható, hogy az intézkedő rendőr joggal vizsgálta át a panaszost, és vette el tőle a birtokában levő kést. Az intézkedő rendőr arra hivatkozással is tette ezt, mert kockázatos lett volna a panaszos birtokában hagyni a kést, mivel nagyszámú igazoltásokra került sor a vizsgált időpontban.

A panaszos és az átvizsgálást végrehajtó rendőr állítása ugyan ellentmondásban állnak egymással annak vonatkozásában, hogy a rendőr önként, vagy a panaszos felhívására adta vissza a bicskát. A Testület véleménye szerint ennek ellenére alapjogsérelem nem

történt, ugyanis a panaszos végül visszakapta tulajdonát. Figyelemmel erre a Testület álláspontja szerint a panasz ezen része tekintetében alapjogsérelem nem történt.

#### IV.

Mindezek figyelembe vételével a Testület összességében arra az álláspontra jutott, hogy a rendőri intézkedés a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát csekély mértékben sértette, ezért az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

**Budapest, 2009. szeptember 16.**

**Dr. Kaltenbach Jenő**

elnök,  
testületi tag

**Dr. Juhász Imre**

elnökhelyettes,  
testületi tag

**Fráterné dr. Ferenczy Nóra**

előadó testületi tag

**Dr. Féja András**

testületi tag

**Dr. Kádár András Kristóf**

testületi tag